

Pleanáil agus tarraing do smaoineamh

Súil thapa ar an gceacht

Oscail an ceacht trí leabhar bogchlúdaigh corrach a ardú san aer nó trí ligean do chriáin rolladh trasna na deisce, agus fiafraigh cé a bhfuil cúntóir ag teastáil uaidh. Léirigh sceitse tapa lipéadaithe de thaca leabhair ar an gclár, ansin glan é. Roghnaíonn na daltaí taca leabhair nó ciseán do chriáin, láimhseálann siad na hábhair sa tráidire ábhar samplach, agus tarraingíonn siad plean mór lipéadaithe ar an leathanach 'Achoimre Dhearaidh', ina n-ainmníonn siad an t-úsáideoir agus dhá ábhar. Críochnaigh le comhroinnt i mbeirteanna agus na frásaí tosaigh á n-úsáid.

Cuspóirí foghlama

- Plean simplí lipéadaithe a tharraingt de rud a bheidh ina chúntóir
- A ainmniú cé dó a bhfuil an cúntóir agus cé na hábhair a d'úsáidfí ann
- An plean dearaidh a mhíniú do chara i bhfocail shoiléire

Roimh an gclog – ullmhúchán

Priontáil leathanach 'Achoimre Dhearaidh' amháin do gach dalta (nó tarraing ceithre spás le ceanteidil orthu ar pháipéar bán roimh ré). Cuir tráidire ábhar samplach amháin le chéile do gach bord, le giotáí cairtchláir agus téipe le láimhseáil amháin. Pleanáil an banc focal comhroinnte: bonn, seastán, ciseán, hanla, cairtchlár, téip. Bíodh leabhar bogchlúdaigh agus cúpla crián réidh agat don spreagadh tosaigh.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
Leathanach 'Achoimre Dhearaidh' na Dialainne Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	leathán páipéir bháin A4 le spásanna móra a bhfuil ceannuidil orthu: Cé dó é, Mo líníocht, Lipéid, Ábhair
pinn luaidhe daite nó criáin	1	dalta	seomra ranga	gnáthphinn luaidhe amháin
tráidirí ábhar samplach (giotaí cairtchláir, cupáin pháipéir, téip ghreamaitheach, giotáí éadaigh, maidí líreacáin, sreangán nó olann, píosaí beaga de bhoscaí)	1	grúpa	seomra ranga	aon ghiotaí glana d'ábhar athúsáidte ó chófra na healaíne nó ón athchúrsáil sa bhaile, roinnte ina gcarnáin bheaga ar gach bord
leabhar bogchlúdaigh agus cúpla crián don spreagadh tosaigh	1	rang	seomra ranga	aon leabhar ranga nach seasfaidh ar oscailt, agus pinn luaidhe seachas criáin
banc focal ar an gclár (bonn, seastán, ciseán, hanla, cairtchlár, téip)	1	rang	seomra ranga	sé nóta ar pháipéar greamaitheach, nó stiall pháipéir atá greamaithe faoin gclár, leis na focail chéanna orthu

Pointe sábháilteachta

Tráidirí le láimhseáil amháin inniu—gan siosúr, gan gearradh, gan ceangal. Coinnigh na tráidirí i lár gach boird ionas gur féidir leis na daltaí féachaint orthu nó lámh a leagan orthu gan dul i scuaine ná píosaí a thabhairt leo.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Ná caith níos mó ná trí nóiméad leis. Ardaigh an leabhar corrach nó rolláil cúpla crián agus fiafraigh ‘Cén fhadhb a thugann sibh faoi deara?’ agus ‘Cé a mbeadh cúntóir ag teastáil uaidh?’ Coinnigh siar na hábhair, na rialacha agus an líníocht go dtí níos déanaí ionas go labhróidh na daltaí faoi fhadhb na deisce ar dtús.
- **Cad a tharraingíonn déantóirí ar dtús:** Ná cuir mórán ar an gclár—dhá fhocal ag an am. Tarraing sceitse mór de thaca leabhair os comhair an ranga, lipéadaigh an bonn agus an seastán, ainmnigh an cairtchlár agus an téip, ansin glan é. Luaigh an rogha eile, ciseán do chriáin, in aon abairt amháin ó bhéal ionas go mbraithfear go bhfuil an dá rogha chomh maith le chéile. Athluaigh an cheist ‘Cén fáth a dtarraingíonn déantóirí ar dtús?’
- **Samhlaigh do chúntóir:** Nóiméad amháin smaointeoireachta ciúine, ansin plé le páirtí. Siúil timpeall ag éisteacht le fíordhuine agus fíorghá, ní le cruth tarraingteach amháin. Leideanna: Cé dó é? Cén fhadhb atá aige nó aici? Taca leabhair nó ciseán do chriáin? Cén chuid amháin a chaithfidh a bheith air?
- **Tarraing do phlean lipéadaithe:** Dáil na leathanaigh 'Achoimre Dhearaidh', deimhnigh go bhfuil na tráidirí ar na boird, scríobh an banc focal, ansin tabhair nóiméad amháin chun na hábhair a láimhseáil agus sin an méid—gan siosúr ná tógáil. Léirigh arís líne mhór amháin agus lipéad uirthi, glan í, agus cuir na daltaí ag tarraingt. Téigh ar do ghlúine in aice le líníochtaí beaga bídeacha agus abair ‘Déan é chomh hard le do lámh, ansin ainmnigh dhá chuid.’ Scríobh lipéid ón mbanc focal do na daltaí de réir mar is gá.
- **Inis do chara faoi do phlean:** Tabhair na frásaí tosaigh os ard: Tá mo chúntóir do... Is í an chuid seo an... D'úsáidfinn... mar... Éistean an páirtí, ansin tugann sé nó sí focal cineálta amháin agus ceist fhiosrach amháin. Nuair a roinneann beirt a bplean os comhair an ranga, fiafraigh den rang cén lipéad agus cén t-ábhar a chuala siad—is rannpháirtíocht é féachaint freisin.
- **An méid a d'fhoghlaimíomar:** Déan ceiliúradh ar an líne ar an gclár, ansin athluaigh trí smaoineamh de chuid an ranga: líníocht shoiléir sula ndéantar rud, ainmníonn lipéid na codanna, tosaigh le fíordhuine agus le fíorábhair. Fiafraigh uair amháin cá háit eile a n-úsáideann daoine pleananna. Fanann na leathanaigh 'Achoimre Dhearaidh' sa Dialann Imscrúdaithe; cuir ábhair na dtráidirí ar ais gan iad a ghearradh.

Cad ba cheart a fheiceáil

Déanann formhór na ndaltaí líníocht mhór shimplí de thaca leabhair nó de chiseán do chriáin ar a bhfuil dhá lipéad ar a laghad (mar shampla bonn/seastán nó ciseán/hanla), mar aon le húsáideoir ainmnithe agus dhá ábhar ar féidir tógáil leo, amhail cairtchlár agus téip. Is é an botún coitianta ná sceitsí beaga bídeacha sa chúinne nó maisiúchán gan aon lipéad—treoraigh na daltaí sin i dtreo líníochtaí chomh hard le lámh agus dhá chuid ainmnithe orthu.

Míthuisceintí agus idirghabhálacha

- **Tarraingím pictiúr beag bídeach sa chúinne nó déanaim go maisiúil é gan aon lipéad. —**

Téigh ar do ghlúine in aice leis an dalta agus abair ‘Déan an cúntóir chomh hard le do lámh ar an leathanach, ansin ainmnigh dhá chuid.’ Taispeáin an banc focal ar an gclár ionas gur féidir leis nó léi bonn, seastán, ciseán nó hanla a chóipeáil.

- **Tarraingím cruth iontach ach déanaim dearmad cé dó é nó cé na hábhair a dhéanfadh é. —**

Taispeáin na spásanna a bhfuil ceannteidil orthu ar an leathanach ‘Achoimre Dhearaidh’ agus fiafraigh ‘Cé a úsáidfídh é seo?’ ansin ‘Cé na dhá rud ón tráidire a d’úsáidfeá chun é a thógáil?’ Mol cairtchlár nó téip nuair a oireann siad don obair.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Lig don dalta rogha a dhéanamh idir an dá chúntóir ainmnithe amháin agus comhscoláire a thaispeáint mar an t-úsáideoir; scríobh lipéid ón mbanc focal ar an gclár fad a tharraingíonn sé nó sí an cruth mór.	• Spreag míniú gearr ‘cén fáth’ do cheann amháin de na hábhair (tá cairtchlár righin; coinníonn téip an ceangal le chéile) nuair a bheidh dhá lipéad agus úsáideoir ainmnithe ar an bplean.	• Cuir tríú lipéad nó gné bhreise amháin leis (líneáil bhog, clib ainm) chomh fada is a fhanann an phríomhfheidhm soiléir; leathnaigh an chomhroinnt le páirtí le ‘D’úsáidfinn... mar...’

Nasc traschuraclaim

Nasc leis an mBéarla (teanga ó bhéal)—cleachtann na daltaí abairtí soiléire ina n-ainmníonn siad codanna agus ábhair dá bpáirtí, agus na frásaí tosaigh á n-úsáid acu.